

**HONVÉDELMI ISMERETEK
KÖZÉPSZINTŰ SZÓBELI VIZSGA
MINTAFELADATOK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK**

MINTATÉTEL**1. tétel****A) altétel**

Ismertesse a nem háborús műveletek meghatározását, felosztását! Válasszon ki három nem háborús műveletet és részletesen jellemezze azokat! A részletes jellemzés során térjen ki arra, hogy milyen képességeket alkalmaznak a katonák ezekben a műveletekben!

A tételhez használható segédeszköz:

Nincs szükség segédeszközre.

B) altétel

Ismertesse a terep fogalmát, sorolja fel a hét meghatározó terepelemet! Miért fontos a terep sajátosságainak ismerete a katonák számára? Válasszon ki, és röviden jellemezzen két terepelemet!

A tételhez használható segédeszköz:

Nincs szükség segédeszközre.

C) altétel

Ismertesse a törések fajtáit, főbb tüneteiket, ellátásuk menetét!

A tételhez használható segédeszköz:

Nincs szükség segédeszközre.

1. tétel

A) altétel

Ismertesse a nem háborús műveletek meghatározását, felosztását! Válasszon ki három nem háborús műveletet és részletesen jellemezze azokat! A részletes jellemzés során térjen ki arra, hogy milyen képességeket alkalmaznak a katonák ezekben a műveletekben!

Az A) altétel értékelése:

ÉRTÉKELŐ TÁBLÁZAT

Szempontok kompetenciák	Az „A” altétel pontszáma	
	Elérhető pontszám	
Tartalmi összetevők: alapfogalmak ismerete, definiálása, tájékozottság az adott témában, tárgyi ismeretek, összefüggések problémaközpontú bemutatása, logikus érvelés		
Feladat megértése, a lényeg kiemelése, világosság, szabatosság, a felelet felépítése, szakkifejezések használata	4	
Az „A” altétel összes pontszáma	20	

Nem háborús műveletnek nevezünk azokat a tevékenységeket, amelyek során békében vagy háborúban a közvetlen harcterületen kívül katonai képességeket használunk.

2 pont

A műveletek felosztása: kitelepítő műveletek, humanitárius műveletek, fegyverzet-ellenőrzés, kábítószer-ellenes műveletek, terrorizmus elleni műveletek, erődemonstráció, béketámogató műveletek (eljárások), gazdasági segítségnyújtás, hazai polgári hatóságok támogatása.

5 pont

Kitelepítő műveletek

A kitelepítő művelet célja, hogy egy veszélyeztetett térségből az embereket elszállítsák valamilyen biztonságos helyre. Veszélyeztetettséget okozhatnak természeti csapások, katasztrófák, várható harci tevékenységek, vagy járványügyi okok. A kitelepítő műveletek során a kitelepítetteket rendszerint ideiglenes szállásokon vagy tábori körülmények között helyezik el. A katonai erők ebben a műveletben felhasználják szállítási képességüket, illetve táborok telepítésével, őrzésével kapcsolatos feladatokat láthatnak el.

Humanitárius műveletek

Azokat a műveleteket, amelyekben közvetlenül az embereknek nyújtunk segítséget, humanitárius műveleteknek nevezzük. A humanitárius műveletek célja: a szenvedés megakadályozása, illetve csökkentése.

A katonák a humanitárius feladatok végrehajtása során a kitelepítő műveletekhez hasonlóan szállítási feladatokat látnak el, műszaki erővel vesznek részt a katasztrófák felszámolásában, egészségügyi laboratóriumokkal pedig a járványügyi feladatok megoldásában.

Fegyverzetellenőrzés

A fegyverzetellenőrzési szerződések szerint az ellenőrzéshez, illetve a fegyverzetek csökkentésének végrehajtásához olyan speciális szakértő csoportok kijelölése szükséges, amelyek ismerik a fegyverek típusait, és képesek a kivont harci eszközöket használhatatlanná tenni. Ilyen tudással leginkább a katonák rendelkeznek. A katonák így fontos megfigyelői, szakértői feladatokat látnak el az ellenőrzést végrehajtó bizottságokban.

Kábítószer-ellenes műveletek

Azokat a műveleteket, amelyek a kábítószer előállítására és terjesztésére irányulnak, kábítószer-ellenes műveleteknek hívjuk. A katonai kötelékek technikai berendezései lehetővé teszik a termelőhelyek felderítését, támogatást tudnak nyújtani a termelőhelyek megsemmisítéséhez.

Terrorizmus elleni műveletek

Terrorizmus elleni műveleteknek nevezzük azokat a tevékenységeket, amelyek során a terrorista személyeket és csoportokat felderítik, tevékenységük hatását csökkentik. Aktív tevékenységként a katonák hadi eszközeiket használva megsemmisítik a terrorista csoportokat, felszámolják az azok működéséhez szükséges létesítményeket, továbbá felderítik, és működésképtelenné teszik a terroristák által elhelyezett bombákat. Passzív katonai tevékenységet jelent a laktanyák, a fegyver- és lőszerraktárak védelme.

Erődemonstráció

Az erődemonstráció megelőző lépésként alkalmazott békekikényszerítő tevékenység. Ilyenkor a demonstráló fél katonai erejét látványosan felvonultatja, hogy ezzel rettentse el a szembenállót esetleges támadó szándékától, vagy rábírja a szerződésben vállaltak betartására.

Béketámogató műveletek

A béketámogató műveletek azok a tevékenységek, amelyek végrehajtásával elérhető, hogy a kikényszerített vagy a vállalt békeállapot egy térségben fenntartható legyen. Műveletei lehetnek: béketeremtés, békefenntartás, békekikényszerítés, békeépítés.

Gazdasági segítségnyújtás

A gazdasági segítségnyújtás során egy adott régió stabilizációjának megőrzése érdekében gazdasági támogatást adnak az ott lévő országok és emberek számára. A támogatás része lehet épületek, létesítmények (például: hidak, utak) építése. E feladatok végzéséhez igénybe vehetnek katonai erőket és eszközöket is.

Hazai polgári hatóságok támogatása

A hazai polgári hatóságok támogatása során a katonai erőt az országon belül használják fel. Magyarország törvényei ezt a lehetőséget különleges jogrendben, tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben és katasztrófaveszély idején biztosítják.

A nem háborús műveletek közül három részletes jellemzése

3+3+3 pont

1. tétel

B) altétel

Ismertesse a terep fogalmát, sorolja fel a hét meghatározó terepelemet! Miért fontos a terep sajátosságainak ismerete a katonák számára? Válasszon ki, és röviden jellemezzen két terepelemet!

A B) altétel értékelése:

ÉRTÉKELŐ TÁBLÁZAT

Szempontok kompetenciák	A „B” altétel pontszáma
	Elérhető pontszám
Tartalmi összetevők: alapfogalmak ismerete, definiálása, tájékozottság az adott témában, tárgyi ismeretek, összefüggések problémaközpontú bemutatása, logikus érvelés	
<i>Terep alatt a Föld felszínének egy részét értjük a rajta lévő természetes és mesterséges tereptárgyakkal együtt.</i>	2
<i>A különböző műveletekben a katonáknak az ellenség mellett a tereppel is meg kell birkóznuk, ehhez ismerni kell a terep tulajdonságait, ki kell használni kedvező és kedvezőtlen hatásait. Katonai szempontból a terepet elsősorban járhatósága, a megfigyelés és a rejtőzés feltételei, valamint tagoltsága alapján kell megvizsgálni.</i>	3
<i>A meghatározó terepelemek a következők: domborzat, vizek, növényzet, talaj, közlekedési hálózatok, települések, ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási és kulturális létesítmények.</i>	3
<u>Domborzat</u> <i>A domborzat a terep legállandóbb eleme. Domborzat alatt a terep kiemelkedéseinek és mélyedéseinek összességét értjük. A domborzati elemek három fő csoportba sorolhatók: vízválasztó domborzati idomok (pl. kúp, gerinc); vízgyűjtő domborzati idomok (völgy, völgyteknő); részletidomok (pl. szikla). Alapvetően meghatározza a katonák terepi tevékenységét, elsősorban a menetek és manőverek, valamint a megfigyelés és a rejtőzés szempontjából.</i>	
<u>Vizek</u>	

<p><i>A földfelszín folyó- és állóvizei (olykor a felszín alatti vizek is), tekintet nélkül azok természetes vagy mesterséges eredetére. A felszíni vizek jelentősen befolyásolják a szárazföldi erők terepi mozgását.</i></p> <p><u>Növényzet</u></p> <p><i>A növényzet alatt a természet vagy az ember által létrehozott összefüggő növénytakarót értjük. Katonai szempontból a legnagyobb jelentőséggel az erdők bírnak.</i></p> <p><u>Talaj</u></p> <p><i>A talaj a földkéreg legfelső mállási rétege. A talaj alapvető módon befolyásolja a szárazföldi csapatok úton kívüli mozgását, manővereit, a tűzeszközök határfokát, a műszaki munkálatokat.</i></p> <p><u>Közlekedési hálózat</u></p> <p><i>A közlekedési hálózat terepelemei közé tartozik a szárazföldi, vízi és légi közlekedés valamennyi létesítménye. Egy adott térség közlekedési hálózatának fejlettsége nagyban befolyásolja a menetek végrehajtását.</i></p> <p><u>Települések</u></p> <p><i>A települések megnehezítik a mozgást, az összeköttetést, a tüzek és a beomló épületek révén növelik a tűzhatást, ugyanakkor fedezéket és álcázási lehetőséget is nyújtanak.</i></p> <p><u>Ipari, mezőgazdasági, szolgáltató és kulturális létesítmények</u></p> <p><i>Az ipari és mezőgazdasági üzemeket, a szolgáltató és kulturális létesítményeket az előállított főtermék, a termelési kapacitás, valamint a szolgáltatások jellege szerint értékeljük.</i></p> <p>A terepelemek közül kettő rövid jellemzése</p>	<p>2+2</p>
<p>Feladat megértése, a lényeg kiemelése, világosság, szabatosság, a felelet felépítése, szakkifejezések használata</p>	<p>3</p>
<p>A „B” altétel összes pontszáma</p>	<p>15</p>

1. tétel**C) altétel**

Ismertesse a törések fajtáit, főbb tüneteiket, ellátásuk menetét!

A C) altétel értékelése:**ÉRTÉKELŐ TÁBLÁZAT**

Szempontok kompetenciák	A „C” altétel pontszáma
	Elérhető pontszám
<p>Tartalmi összetevők: alapfogalmak ismerete, definiálása, tájékozottság az adott témában, tárgyi ismeretek, összefüggések problémaközpontú bemutatása, logikus érvelés</p> <p><i>A törések fajtái: repedés, nyílt törés, zárt törés</i></p> <p><i>Mindhárom törésfajta együttes felsorolása esetén</i></p> <p><u>Repedés</u></p> <p><i>Repedés esetén a csonthártya nagyrészt épen marad, csak a belső kemény csontos állomány reped meg. Hamar gyógyul, mert a csonthártya vérellátása megmarad. Nem jár csont-elmozdulással.</i></p> <p><u>Zárt törés</u></p> <p><i>Zárt törés esetén a csonthártya és a belső kemény csontos állomány is megtörik, de felette a bőr folytonossága megmarad. Nagyon veszélyes, ha a törés helyén a csontvégek elmozdulnak, mert ilyenkor az éles csontvégek a lágyszöveteket, így a vérereket is sérthetik.</i></p> <p><u>Nyílt törés</u></p> <p><i>Nyílt törés esetén a törés feletti bőrt a csont törött vége kiszakítja, és a csont kitüremkedik. Életveszélyes helyzet a sebfertőzés veszélye miatt, mivel a csontvelő is fertőzödhet. A seb ellátása az elsődleges, utána, mint zárt törést kell ellátnunk.</i></p> <p><u>A törések tünetei</u></p> <p><i>1. Fájdalom.</i></p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>

<p>2. Duzzanat. Töréskor folyadék kerül a sérült szövetekhez.</p> <p>3. Elszíneződés. A töréskor megsérült erek bevérvése okozza.</p> <p>4. Recsegés a törés pillanatában, a törött csontvégek egymáshoz érésekor következik be.</p> <p>5. Funkciózavar. Például a sérült nem tud lábra állni, vagy nem bírja emelni a kezét.</p> <p><u>A törések ellátása</u></p> <p>A törött csontot a talált helyzetben azonnal sínezéssel kell rögzíteni a két szomszédos ízülettel együttesen. Amennyiben ez nem áll rendelkezésre, akkora talált helyzetben kell a törést alkalmi eszközökkel rögzíteni (pl. kipárnázás, sátorrúd, sétabot, vastag ág). A sérültet védeni kell a további sérüléstől, kihüléstől, megázástól, kiszáradástól. Mentőt kell hívni (meg kell szervezni az elszállítást), és azok megérkezéséig a sérült mellett kell maradni.</p>	3
<p>Feladat megértése, a lényeg kiemelése, világosság, szabatoság, a felelet felépítése, szakkifejezések használata</p>	3
<p>A „C” altétel összes pontszáma</p>	15